

۹۴
 ۱۵ ی خاکهلیبوهی ۱۳۸۹
 ۴ ی ئاوریلی ۲۰۱۰

دنیاى مندالان
 ناوهندی مندالپارینزی رۆژههلاتی کوردستان دهری دهکا

وتەى ئەمجارەمان:

کوردی له هه‌موو مندالانی کورد، مژگینی نه‌وه‌ش ده‌ده‌ین په‌و په‌شه‌ له مندالانی رۆژه‌لاتی کوردستان که نیشتته‌چیی باشووری کوردستان، که پۆ پشووی هاوینه‌ی نهمسال کۆمه‌لێک خولی فێرکاری و فه‌ننیه‌یان له پواره چیا چیاکان دا پۆ ده‌که‌ینه‌وه.

په‌و هیوایه‌ی که نیوه‌ش په‌رنامه‌کانی خۆتان واداپرێژن که پتوانن له‌و خولاندا به‌شدار بن، په‌ هیواى سالیکی خۆش و پیر له ده‌سکه‌وت پۆ هه‌موو لایه‌ک.

منداله‌ چاو که‌شه‌کانی کوردستان! چیژنی نه‌ورۆزو سالی نویتان پیرۆز بیت. نه‌وا نهمسالی‌ش وه‌رزی زستان، وه‌رزی ساردو سه‌رماو نه‌خۆشی مالناوایی لیک‌دین و وه‌رزی جوان و رازوه‌ی په‌هار هات. په‌ هاتنی وه‌رزی په‌هار سه‌روشت سه‌رسه‌وزو رازوه‌تر ده‌بیت و کانیاه‌کان ده‌ژینه‌وه‌و رووباره‌کان په‌ خورتر ده‌بن له‌ چاران. گشت گیانه‌په‌ران په‌ هاتنی وه‌رزی په‌هار شادمانن په‌ تایه‌ت مروفه‌کان له‌ ناو نه‌وانی‌ش دا ئیمه‌ی کورد، چونکه‌ ده‌سپێکی وه‌رزی په‌هار چیژنی نه‌ورۆزو نوی پوونه‌وه‌ی سالی تازه‌ی کوردیه‌. په‌ ته‌واو پوونی وه‌رزی زستان و هاتنی وه‌رزی په‌هار سالیکی په‌ ته‌مه‌نانه‌وه‌ زیاد پوو سالیکی که‌وره‌تر پوین.

منداله‌ خۆشه‌و یسته‌کان! نیوه‌ له‌ سالی رابردوو تاچ راده‌یه‌ک له‌ کاره‌کاتتان دا سه‌رکه‌و توو پوون! نایا توانیتان ده‌سه‌کاتتان په‌ باشی بخوینن! توانیتان دلی دایک و پاوکو که‌وره‌کاتتان له‌ خۆتان رازی بکه‌ن! له‌ قۆتابخانه‌ له‌ گه‌ل هاوینکاتتان په‌ باشی هه‌لسوکه‌وتتان کرد! په‌ راستی نه‌و هیواو ناواتانه‌ی له‌ چیژنی نه‌ورۆزی پاره‌که‌دا پووتان هه‌موویان وه‌دی هاتن! نایا له‌ سالی رابردوو دا کاریکی واتان کردوه‌ که‌ لیتی په‌شیمان بن!

په‌ راستی منداله‌کان! پۆ سالی تازه‌ په‌رنامه‌تان چیه‌! په‌ نیانن نه‌و سالی‌ش وه‌ک سالی رابردوو تیپه‌ر بکه‌ن! یا له‌ نیستاه‌ په‌رنامه‌تان پۆ سالی تازه‌و پشووی هاوینه‌ دارشته‌وه‌! ئیمه‌ هیوادارین که‌ له‌ ژیان داپی په‌رنامه‌ نه‌بن و هه‌میشه‌ پۆ ژیان په‌رنامه‌تان هه‌بیت و له‌ په‌رنامه‌کانیشتان دا سه‌رکه‌و توو بن. ئیمه‌ وه‌ک ستافی دنیاى مندالان و په‌ریوه‌ په‌رائی ناوه‌ندی مندالپارینزی رۆژه‌لاتی کوردستان، وێرای پیرۆز بایی چیژنی نه‌ورۆزو سالی تازه‌ی

شیوه‌زاره جیاوازه‌کانی زمانی کوردی ئاشنا بووه. نالی له شیعرێ کوردی دا وه‌ک قوتابخانه‌یه‌ک وایه که سه‌دان و بگه‌ره هه‌زاران شاعیری دوا‌ی خۆی وه‌دوا‌ی ریبازه‌که‌ی که‌وتوون.

زۆربه‌ی شیعره‌کانی نالی مه‌به‌ست و مانای دلدارییان له پشته‌و به‌ تاییه‌ت له‌ قه‌سیده‌یه‌کی به‌ ناو بانگ دا که‌ بۆ "سالم"ی شاعیری ناردوو، زۆر به‌ جوانی وه‌سفی نیشتمان و زیده‌که‌ی خۆی کردوه.

نالێ به‌ وته‌ی زۆربه‌ی شاره‌زایانی ئه‌ده‌ب و زمانی کوردی! وێژه و ئه‌ده‌بی کوردی گه‌یاندۆته‌ جیگه‌یه‌ک که‌ مایه‌ی شانازی نه‌ته‌وه‌که‌یه‌تی و به‌ره‌مه‌ و دیوانه‌ شیعریه‌که‌ی دیارترین میراتی که‌له‌پووری نه‌ته‌وه‌که‌یه‌تی.

نالێ شاره‌زای زمانی عه‌ره‌بی و فارسی و تورکییش بووه‌و به‌و زمانه‌ش شیعرێ نووسیوه، به‌لام لوته‌که‌ی شیعره‌کانی نالی به‌ زمانی کوردی و به‌ زاراوه‌ی سو‌رانییه‌ و شیعره‌کانی هه‌م له‌ رووی مانا و هه‌م له‌ رووی زمانه‌وانی و جوانییه‌وه‌ له‌و په‌ری به‌ هیزی دان.

نالێ ۵۸ سال ژیاوه و له‌ ساله‌کانی دوا‌یی ته‌مه‌نی دا سه‌فه‌ری ولاتانی عه‌ره‌بی و ئیمپراتۆری عوسمانی کردوه‌و له‌ شاری ئه‌ستامبول گیرساوه‌ته‌وه‌ و له‌ لای ئه‌حمه‌د پاشای بابان ماوه‌ته‌وه‌. له‌وی ریزی زۆری لی ده‌گیری، به‌لام نالی به‌ داخه‌وه‌ له‌ ته‌مه‌نی ۵۸ سالێ داو له‌ سالێ ۱۸۵۵ی زایینی واته‌ ۱۲۳۴ هه‌تاوی به‌ هۆی نه‌خۆشییه‌کی کتوپر ده‌میری و هه‌ر له‌ شاری ئه‌ستامبول به‌ خاک ده‌سپێردری.

نیان.ب

شاعیران و نووسه‌رانی هه‌ر نه‌ته‌وه‌یه‌ک مایه‌ی شانازی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌ن، چونکه‌ ئه‌وان به‌ خزمه‌ت کردن به‌ زمان و که‌له‌پووری نه‌ته‌وه‌که‌یان، شوناسی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌ ده‌پاریزن. ئیمه‌ی کوردیش شاعیرانی زۆر هه‌لکه‌وتوو و گه‌وره‌مان هه‌ن که‌ شایانی ئه‌وه‌ن نه‌وه‌ی نوێی گه‌له‌که‌مان بیان ناسن و شانازییان پێوه‌ بکه‌ن.

"نالێ" یه‌کیک له‌و شاعیره‌ پایه‌ به‌رزانه‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورده‌ که‌ ئیمه‌ پێویسته‌ باشتی بناسین. "نالێ" نازناوی خاوه‌ن هه‌ستیکی کورد به‌ ناوی خدر کورپی ئه‌حمه‌د شاه‌ویسه‌ و له‌ گوندی "خاک‌وخۆل"ی ده‌شتی شاره‌زووور له‌ دایک بووه. به‌ پێی ژیا‌نی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ زانستی ئایینی له‌ حوجره‌کان دا خۆیندوه‌و په‌له‌ی مه‌لایه‌تی وه‌رگرتوه‌. له‌ سه‌رده‌می خۆیندنی دا بۆ زۆربه‌ی شارو گونده‌کان سه‌فه‌ری کردوه‌و له‌ گه‌ل

جه‌ژن کۆتایی پێهاتو، چه‌ند پۆژیک به‌سه‌رچوو. دیسان نامه‌یه‌ک له‌لایه‌ن ئه‌و پیره‌ژنه‌وه‌ بۆ فه‌رمانگه‌که‌ هاتو له‌سه‌ری نووسرا بوو نامه‌یه‌ک بۆ خودا.

هه‌موو فه‌رمانبه‌ره‌کان کۆبوونه‌وه‌ تا نامه‌که‌ بکه‌نه‌وه‌و بیخویننه‌وه‌. ناوه‌رۆکی نامه‌که‌ ئه‌وه‌ بوو.

خودایه‌ گیان! چۆن ده‌توانم له‌ به‌رامبه‌ر ئه‌و کاره‌ باشه‌ی له‌گه‌ل مندا کردت سپاست بکه‌م. به‌ لوتفی تۆ توانیم خواردنیکی باش بۆ هاوڕێکانم ئاماده‌ بکه‌م و کاتیکی خۆشیا‌ن له‌گه‌ل به‌سه‌ربه‌رم. به‌ئه‌وانم گوت که‌ چ دیارییه‌کی باشت بۆ ناردووم. هه‌رچه‌نده‌ ۴ دۆلاری که‌م بوو به‌لام دلنیام که‌ فه‌رمانبه‌ره‌کانی فه‌رمانگه‌ی پۆسته‌ هه‌لیان گرتوه‌.

وه‌رگێرانی: هانا وریا

پیرێژنیکی سه‌یره‌!

جه‌ژنه‌و دوو هاوڕێی خۆم بۆ نانی ئێواره‌ بانگه‌یشت کردوه‌. به‌لام به‌ بێ ئه‌و پووله‌ ناتوانم هیچ بکه‌رم. که‌سێشم نییه‌ که‌ پوولێکی به‌ قه‌رز لێ وه‌رگرم. ئه‌ی خودایه‌ گیان ته‌نیا هیوام به‌ تۆیه‌، تکایه‌ یارمه‌تیم بده‌.

ئهم نامه‌یه‌ کاریگه‌ری له‌سه‌ر ئهم فه‌رمانبه‌ره‌ی فه‌رمانگه‌ی پۆسته‌ داناو نامه‌که‌ی به‌ هاوکاره‌کانی نیشانا دا. هه‌ر فه‌رمانبه‌رێک ده‌ستی خسته‌ ناو گیرفانییه‌وه‌و بێک پوولیا‌ن له‌سه‌ر میزێک دانا. سه‌رجه‌می کردییه‌ ۹۶ دۆلار و بۆ پیره‌ژنه‌که‌یا‌ن نارد.

فه‌رمانبه‌ره‌کان خۆشحا‌ل بوون له‌وه‌ی که‌ توانیویانه‌ کاریکی باش بۆ ئه‌و ژنه‌ پیره‌ بکه‌ن.

پۆژیکیا‌ن یه‌کیک له‌ فه‌رمانبه‌ره‌کانی فه‌رمانگه‌ی پۆسته‌ خه‌ریکی ئه‌و نامانه‌ بوو که‌ ئاده‌سه‌که‌یا‌ن نه‌زانراو بوو له‌ناکاو ئه‌و پاکه‌ته‌ سه‌رنجی پاکیشا که‌ دیار بوو به‌ له‌رز له‌رز له‌سه‌ری نووسرا‌بوو نامه‌یه‌ک بۆ خودا.

که‌میکی بیری کرده‌وه‌ و گووتی باشترا‌ویه‌ ئه‌و نامه‌یه‌ بکه‌مه‌وه‌و بیخوینمه‌وه‌. له‌ناو نامه‌که‌دا ئاوا نووسرا‌بوو:

خودایه‌ گیان! بیه‌وه‌ژنیکی ۸۳ ساله‌م به‌ پوولێکی زۆر که‌می خانه‌نشینی ژیا‌نی خۆم به‌سه‌ر ده‌به‌م. دوینی یه‌کیک جانتا که‌می دزی که‌ ۱۰۰ دۆلاری تێدا بوو. هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م پوول هه‌بوو ده‌بوو تا سه‌ری مانگ به‌وه‌نده‌ پووله‌وه‌ ژیا‌نم به‌رێ کردبا. یه‌کشه‌مه‌می داها‌توو

قسەى خوێش بو پیکەنین

خانی: به رای تو هیچ کەس لە کورەى مانگ دا دەزى؟
هیاو: بەلى، ئەى نابینی ئەو هەموو شەویک چراکانى
هەل دەکەن.

پیاو: ئافرەت! ئەمڕۆ لەم دوکانەى نزیکمان هیچ مەکرە!

ژن: لە بەر چى؟!

مامۆستا: کورم فنجانیكى قاوه بکیشەو.

قوتابى: تال بىت يا شیرين!؟

ژن: سپاسى خوا بکە ئەگەر من نەبوايم كى

جلە کانتى بو ئەدووربیهو؟

پیاو: ئەگەر تو نەبوايهیت دەمتوانى جلى نوێ بکرم.

بابەت و وینەى ئەم ئازیزانەشمان بە دەست گەیشتو:

هاموون و بیژان مەرووفى، زانکۆ
خاکى، ماردین خزرى، پیوه‌ند
پرکال، ئارام خوسرهوى . بابەت و
وینە کانتان بە دەستمان گەیشتو،
لە ژمارەکانى داها توودا بە پى
پیویست بلاویان دەکەینهو.

مندالی کوردم

مندالم وه چەى کوردم

پۆیه وا ئازاو مەردم

کوردم، کوردستانیم

شایەت راستى و جوانیم

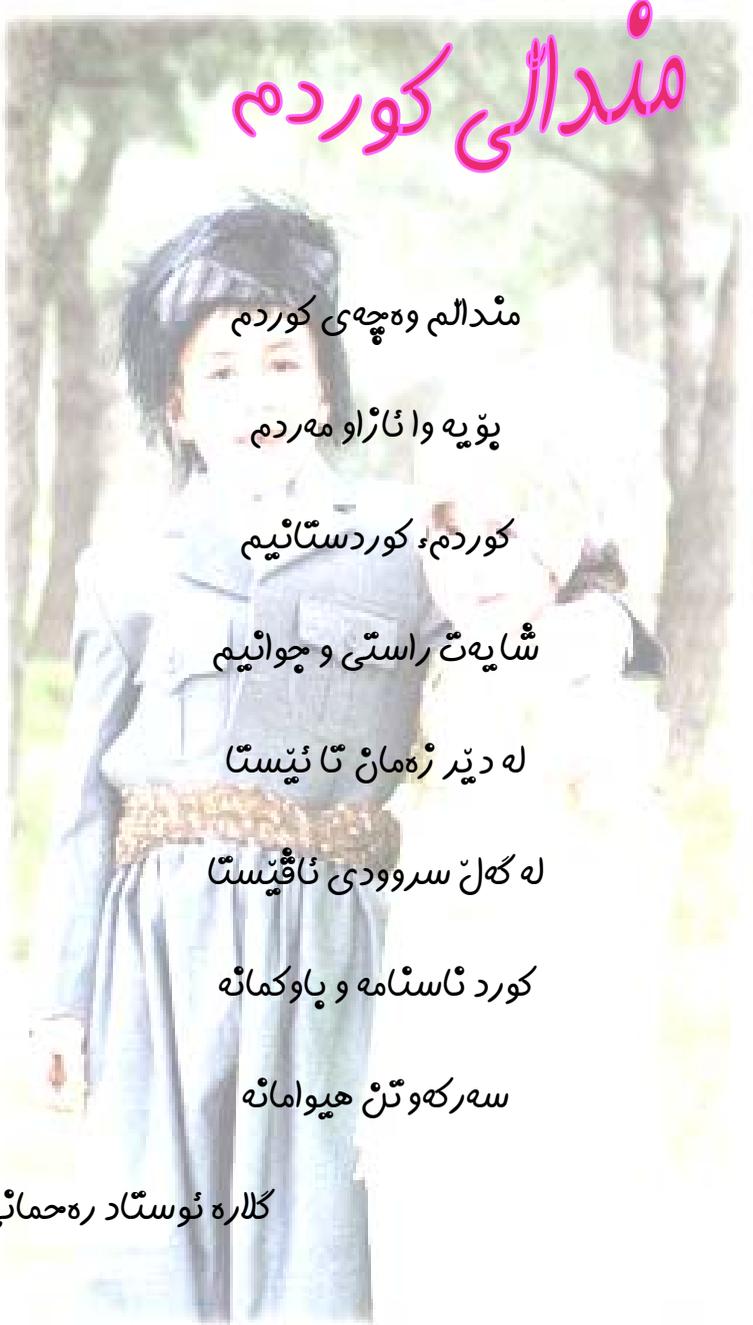
لە دێر زەمان تا ئیستا

لە گەل سەروودى ئاقیستا

کورد ئاسنامە و پاوکمانە

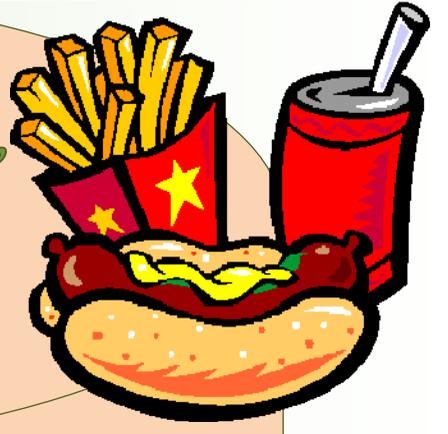
سەرکەوتن هیوامانە

گلارە ئوستاد رەحمانى

مخواردنی بهر له مخه و

منداڵه وریا و چاوگه شه کان!

دهزانن خواردنی بهر له خه و زۆر خراپه، چونکه ئه گهر خواردنیکی باش بخۆن و دهست به جی بخهون فشار بۆ گه ده تان دینی و ئه و خواردنه به راده ی پپووست له نیو گه ده دا ههرس نابو له ئاکام دا تووشی کیشه تان ده کا، ههروهک له کۆنه وه وتووینانه ئه گهر ده تانه وه ی به باشی بخهون و خهونی خۆش بیینن بهر له خه و حه تمه ن نان مه خۆن به تاییهت خواردنی چه ورو چلووکاوی. به لام ئه گهر پپیش خهوتن برسیتان بوو که میک میوه ی تازه بخۆن و جا بچنه نیو جیگا بو خه و.

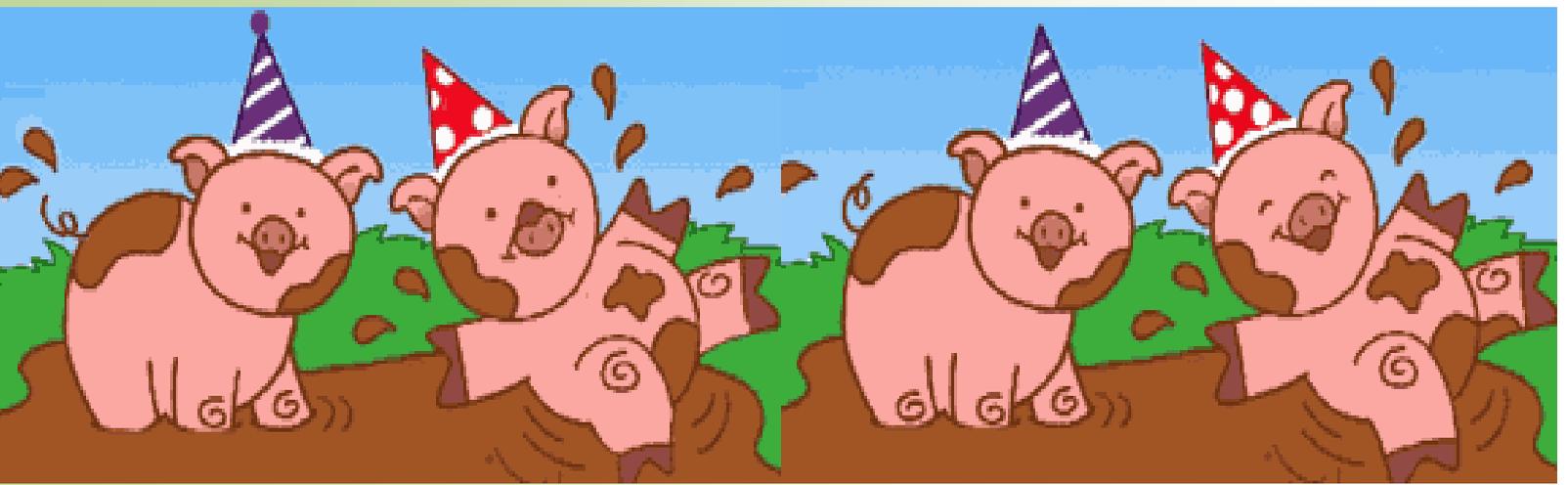
منداڵه خۆشه و یسته کان! زانستی پزیشکی پیمان ده لی! حه تمه ن چوارکاتژمیر بهر له خه و نابو نان بخۆن، ئه گهر له و ماوه که متر ده ست به خواردن بکه ن جیا له وه ی تووشی نارعه تی گه ده و ریخۆله کان ده بن ته نانهت بۆ روژی دواتریش هه ست به نارعه تی و ماندووپی و بیوازی ده که ن و حه وسه له ی هیچتان نابو و ههر له خۆوه تووره ده بن و له گه ل هاوریکانتان تووشی کیشه ده بن.

کهواته منداڵه ئازیزه کان! به دایک و باوک و خۆشک و برا گه و ره کانیشتان بلین که بهر له خهوتن جیا له میوه هیچی دیکه نه خۆن با نه خۆش نه که ون.

ن: سید جلال سألحی

6 چیا وازی نیوان ئه م دوو وپنه یه بیینه وه!

لاساری

رؤژیک له رؤژان کورپکی بچووک هه‌بوو له زۆر لاسار بوو. رؤژیک دایکی کورپه بچکۆله ویستی بچی سهردانی دایکی بکا، به‌لام کورپه‌که‌ی له‌گه‌لی نه‌ده‌چوو بۆ مالی دایه‌گه‌وره‌ی. دایکی که دیتی کورپه‌که‌ی لاساری ده‌کاو له‌گه‌لی ناچی، برپاری دا تیی بگه‌یه‌نی که لاساری کارپکی زۆر خراپه. به‌ته‌نیا له‌مالی به‌جیی هیشته. نیو سه‌عات، یه‌ک سه‌عات، دوو سه‌عات گوزه‌را به‌لام دایکی نه‌هاته‌وه. کورپه بچکۆله زۆر ناره‌حه‌ت بوو. له‌و کاته‌دا ده‌نگی زه‌نگی ده‌رگا‌که‌یان هات کورپه بچکۆله زۆر خوشحال بوو. به‌ره‌ویلی دایکی چوو به‌ دایکی گوت: دایه گیان من زۆر په‌شیمانم و ئیدی نامه‌ه‌وئ ئه‌تۆو باوکم ناره‌حه‌ت بکه‌م.

دایکی له‌ باوه‌شی گرت. ماچی کردو گوتی من زۆر خوشحالم کورپه‌که‌م تیگه‌ه‌ه‌شت که لاساری زۆر کارپکی خراپه.

ئا: دایکی نارین

منداله خوشه‌ویسته‌کان: ژماره‌کانی ۵، ۴، ۳، ۲ به‌شیوه‌یه‌ک له‌ ناو پارته‌کان دا داپنن که کۆی ئه‌و ژمارانه له هه‌ر هه‌شت ریزه‌کان دا پینته ۴، هه‌ر ژماره‌یه‌کیش له هه‌ر ریزیک دا ته‌نیا یه‌کجار پنووسریت.

چووجه لهی ماندوو

چووجه له گوتی: من گه ره کمه بزانه
گه وره ترین ناژه لی نه و مه زرایه کییه؟ نه تو له
همووان گه وره تریت؟

نه سپه که کوپژنی کرد و حیلاندی و گوتی:
به لی، نه من له هموو ناژه له کانی نه و مه زرایه
گه وره ترم و دیاره تویش له همووان
گچکه تریت، وایه؟

چووجه له که ناخیکی هه لکیشا و گوتی:
به لی، وادیاره وایه.

چووجه له برستی لی برابوو. زور زور شه که ت
بووبوو. له برسی تیان زگی قووره قووری
دهات. له بهر ده رگای کولانکه که هی خوی
کرمیکی بینی. نامبازی بوو بیخوات. کرمه که

گوتی: نه، مانگا له من گه وره تره و تو
ده بی بچیت نه و ببینیت.

چووجه له پرسى: مانگا؟ مانگا له کوئییه؟
مه پرکه وتی: له مه زرایه له نیو
می رگه که دا ده له وه پیت.

چووجه له به راکردن خوی گه یانده
مه زراکه و مانگا که هی بینی. مانگا که، سه ری
له هانکه هانکی چووجه له سور مابوو گوتی:

هه بوو نه بوو، له مه زرایه کی زور به رین و
به ربلآودا، کولانکه مریشکیک هه بوو که
چووجه له یه کی تیدا بوو.

رؤژیک له رؤژان چووجه له له بهر خوی وه
وتی: من نیتر گه وره بووم و ده توانم له مال
بچمه ده ره وه و چاوم به ولات بکه وی.
چووجه له به ری که وت. رؤیشت، رؤیشت
هه تا تووشی بیچوو هه پشیله یه که هات.
چووجه له لیسی پرسى: نه تو چ
چووجه کیکی؟

به چکه پشیله که میاواندی و گوتی: نه من
چووجه نیم، من بیچوو هه پشیله م.

چووجه له که پرسى: بیچوو؟ به لام تو
زور گه وره ریت!

به چکه پشیله که وتی: له من گه وره تریش
هه یه. دیاره تو هیشتا چاوت به سه گ
نه که وتوه. گه مال له منیش گه وره تره.

چووجه له گوتی: سه گ چیه؟ نه دی
گه مال چیه؟

به چکه پشیله که وتی: سه گ و گه مال
هه ره یه که شتن. نه و له من گه وره تره و نه و
به ره وهام چه په هی دیت و ده وه پیت بو
نه وه ی پارووه نانیکی پی بدن. له هه ندی
شوین پی ده لاین گه مال.

چووجه له که وته ری تا گه یشته مه زرایه که
و سه گیکی بینی.

لی چوو پی شى و لیسی پرسى: سه گ
نه تو ی؟ وه ی بابه گیان چه نده گه وره ریت؟

سه گه که مراندی و گوتی: به لی من
سه گم، گه مالیشم پی ده لاین. به لام شتی له
منیش گه وره تر هه یه. وادیاره تو هیشتا
مه رت نه ببینوه، نه و له منیش گه وره تره.

چووجه له گوتی: مه پر له کوئییه؟
سه گه که وتی: مه پر له گه وره.

چووجه له به هه له داوان به ری که وت، تا
گه ییه گه وره یه زه کان. ده رگا له سه رگازی
پشت بوو. مه پر که وه سپره که گیای
ده خوارد.

چووجه له کاتی چاوی به مه پر که که وت،
سه ری سوور ما و گوتی: وه ی خوی گه یان
چه ندی گه وره یه؟

نیتر له مه پر که هی پرسى: تو له همووان
گه وره تریت؟

مه پر که سه ریکی چووجه له ی کرد و

هاواری کرد: وه ی دایه گیان نه و شته چیه
نه وه نده گه وره یه؟

چووجه له پرسى: کی گه وره یه من؟
کرمه که وتی: نه ریوه لالا تو گه وره ریت.
بوییش من له بهر هه لدم و خوی خزانه
نیو خوله که وه.

چووجه له که نه وه نده برسی و ماندوو بوو که
نه یه ده توانی بچو لیته وه. به لام دلیشی زور زور
خوش بوو، چونکه زانیبووی نیتر نه و
بچو وکترین گیانله بهر نییه. نه گه رچی زور زور
ماندوو و شه که ت بوو، له خوشیانا به ره و
له وه پر که که گه رایه وه بو نه وه ی به نه سپه که
بلتت که نه و بچو وکترین گیانله بهر نییه.

وه رگی رانی به ده ستکاری به وه:

ره سوول سولتانی

چیت گه ره که چووجه له؟

چووجه له گوتی: نه تو له همووان
گه وره تریت! زور زور گه وره ریت!
مانگا که پیکه نی و گوتی: به لام هه یه له
منیش گه وره تره.

چووجه له پرسى: نه وه ده بی کی بیت؟
له کوئییه؟

مانگا که گوتی: هه سپ له منیش
گه وره تره و نه وه له هو له وه پر که یه.

چووجه له زور شه که ت و ماندوو بوو
به لام چه زی لی بوو هه سپیش ببینیت. به
راکردن خوی گه یانده له وه پر که هی نه سپه
کویت. هه ر چاوی به هه سپه که که وت واقعی
ورما. نه سپه که، که چووجه له ی به
پشووسواری و شه که تی بینی لی پرسى:

نه وه چ قه و ماوه وردیله؟ چیت گه ره که
له و ده وره به رانه؟

سى ھاوړى

ټهوين و هه تاوى له داره كه پرسى و داره كېش هر وهك ټهوانى پى و ته وه. پاشان خوړ له پشت هه وره كانه وه گويى له گف توگوى نيوان داره كان و سى ھاوړيكه بوو. بويه هه لوپستى سى ھاوړيكه كه هيج كاميان ټاماده نه بوون ټهوانى ديكه له كاتى ته تگانه دا به جى بهيلن به لاه زور پيروژ بوو. بويه دووباره ده ركه و ته وه و ټهوانيش وشك بوونه وه و سهر له نوى ده ستيان كرده وه به دار كو كرده وه.

نووسين: بيژان معرووفى

ده كم، به تهنيا جيگاي تو ده بيته وه. ټهوين وتى: سوپاس دارى جوان! به لام من قهت ناتوانم ھاوړيكانم له كاتى ته تگانه دا به جى بهيلم. پاشان هه تاو له داريكى ديكه نزيك بووه وتى: سلاو دارى سهوز و جوان! ده توانم هه تا باران بهند ده بيته وه له ژير تو دا بمينمه وه؟ داره كېش وتى: بهلى به لام هر سيكتان جيكتان نايته وه، بو خو ت وهره به لام با ھاوړيكانيشت بو خويان جيگايه ك بيننه وه. هه تاو وتى: سوپاس دارى سهوز و جوان! به لام من ناتوانم ھاوړيكانم له كاتى ته تگانه دا به جى بهيلم. ټه و جار هيلين له داريك نزيك بووه و ټه وپش هر ټه و قسانه ي

له زه مانىكى زودا سى ھاوړى هه بوون، ټه و ھاوړيپانه پيكه وه له خانويه كى بچووك دا ده ژيان. يه كيكيان كه له هه موويان گه وره تر بوو ناوى "هه تاو" بوو. ټه وهى ناوهراس تيان ناوى "هيلين" بوو و ټه وهش له وان بچووك تر بوو ناوى "ټهوين" بوو. روژيك ټه و سى ھاوړيپه پيكه وه بو دار كو كرده وه چوون بو دارستان. له و كاتى كه داريان كو ده كرده وه بارانيكى توند ده ستى پيكره. ټه وان نه يان توانى بگه رپنه وه بو مالله كيان، چونكه بارانه كه زور توند بوو. ټهوين له داريكى بچووك نزيك بووه و وتى سلاو دارى بچووك! ده توانم تا باران ته واو ده بيت بيمه ژيرت؟ داره چووكه ش وتى: بهلى به لام هه رسيكتان جيكتان نايته وه چونكه من تازه گه شه

سموره

دوو سموره ي خنجيلانه

ټيسك سووك و نه شمیلانه

دوو ده ستى بچكولانه

ده خوات گويژ له كولانه

دوو گويچكه ي قوت و جوانه

ورپايه و زور زورزانه

بيچووه كاني دده و ټيټ

خواردنيان بو ده ټيټ

ديارى: ژيار پاكدامن

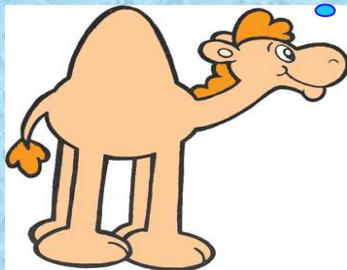
سهرچاوه: گوڤارى په پووله

مندالہ نازيرو چاو گه شهكان!

دنيای مندانان هي ټيوه يه و به ھاوڪارى ټيوه جوان و رازاوه تر ده بى. داواكارين له بهر هه مه كاني خو تان بيبه شمان مه كهن. مندالہ چاو گه شهكان! ټه گهر ټه و بابه تانه بو مانى ده نيړن هي خو تان نييه ناوى سهرچاوه كه يمان بو بنووسن.

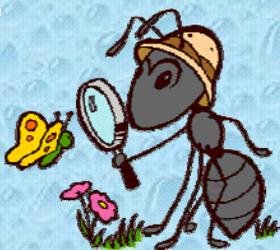
ئایا دهزانن؟

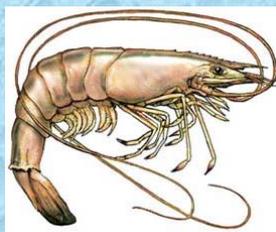
ئایا دهزانن وشتر تهنیا ئاژهلیکه که ناتوانیت مهله بکات؟

ئایا دهزانن هوئی زۆربهی ژانه سهره ئاساییهکان کهم ئاو خواردنهوهیه؟

ئایا دهزانن ههستی بۆن کردنی میرووله به رادهی ههستی بۆن کردنی سهگه؟

ئایا دهزانن دلی مهیگو له سهری دایه؟

ئایا دهزانن گورگ و کهرویشک و وال کاتی خهوتن چاویان کراوهیه؟

ئایا دهزانن بنیشت جووتن له کاتی پاک کردن و ئهجنینی پیازدا دهیته هوئی ئهوه

که فرمیسک له چاو نهیهت؟

ئا: دنیای منداالآن

رە مەرۆ پەخو ئێهوه

دیکه یان دیاری کرد که به شیره که بلین ئەگەر لانه چیت ته ميبی ده کهن . به لئى ، هه يه ته تى ميرووان چوونه لای شیره که و پييان گوت ، شیر گالته ی پى هات و قاقايه کی کيشا و گوتى حه ييه حه ييه حه ی،، ئەخه ميرووی چاره ره ش! هه ر چاويک له لاشه ی خۆتان بکه ن و له دووره وه ش برواننه جهنده کی من، خۆ تاکه قامکيکی من له کيشی هه مووتان زۆر

له ليره واريکدا کومه له ميرووله يه که له بن داريک ده ژيان بۆ کيشانه وه ی دانه وي له و خوراک بۆ زستانى ريگايه کی باريک و دريژيان چاک کردبوو ، روژانه ده چوون له دووری شاره ميرووه که يان ئەوه ی ده ستیان که وتبا ده يانه يتيابه وه و بۆ دوا روژ دايانده نا.

له جهنگه له که دا شیريک ده ژيا ، شیره که به پاشای جهنگه ل و ليره وار ناسرابوو، ماوه يه که بوو شیرى به هيز و زۆردار و له خۆبايى له کاتى گه رمای نيوه روژدا ده هات له ژير ئەوداره ی ته نيشت مالى ميرووله کان راده کشا و پشووی ده دا، ميرووه بيچاره کان ريگای ده ر و ژووربان لى ده گيرا . روژيک ميرووکان هه يه تى تى کيان له چه ند ميروولان پيک هينا و نارديانه لای شیره که بۆ ئەوه ی له سه ر مال و شارى ئەوانلابچيت و ريگای ژيانيان پى ته نگ نه کات ، به لام شیر که ئەوه ی له نيردراوى ميرووله کان بيست زۆرى پى سه ير بوو، خۆى گرژ کرد و به تووره ييه وه نه پراندى و گوتى : ورديله کان ئەوه به چ عه قلىک وي راتان بين و ئەوقسانه بکه ن؟! ها؟! ئيه وه نازانن من پاشای ليره وارم و هيج که س توانا و هيزى منى نيه ؟

ميرووه کان گه پرانه وه کونه که ی خۆيان و قسه ی شیره که يان گيرپايه وه، که زانيان شیر واز نايه نيت و دريژه به زۆردارىی خۆى ده دات له دووری يه کتر کۆ بوونه وه و ته گيير و رايان کرد، بۆ جار يکيتر چه ند ميرووله ی

هیرشی بکهينه سه ر ، ئەگەر هه موومان فيدا بين زۆر چاکتره له ژيانى به سه ر شوړى. ئيمه ئەگەر يه کگرتوو بين زۆر له شیر گه وره تر و به هيزترين پيتان وانه بيت ئيمه ورديله و بى هيزين . ميرووله يه که له دواوه هه ليدايه : ئەخر ئيمه ده ره قه تى ئەم جهنده که زله نايه ين، وا باشه بار که ين بچينه شوين يکيتر، زۆر له ميرووه کان هه ستانه وه و بوو به زه نا زه نا وگوتيان نا، نا، نايى ئەم سته مه ی شیرى پاشا قبول بکه ين، ده نا دوا روژ خراپ تريشمان به سه ر ديتت . ميرووله يه که ی به ئەزموون هه ستايه وه و گوتى: تکايه، تکايه

بى ده نگ بن بزانيه گه وره مان چ ريگايه کی بۆ دیاری کردووين و چون حه ره که ت بکه ين تا ئەم سته مکاره له ولاته که مان ده رکه ين ، هه موو بۆ جار يکيتر بى ده نگ بوون و گه وره ی ميرووله کان گوتى هه تا چه ند خوله کيکيتر ده سته ده سته بن ، و ئاماده ی هيرش بن ، دوو ده سته ی ۲۰۰ که سى هيرش به رن بۆ هه ردووک چاوانى ، دوو ده سته ی ۱۰۰ که سيش هيرش که نه هه ردوو گوپچکه کانى ، ده سته يه کی ۳۰۰ که سى هيرش به رنه ژير چه نه ی ، ده سته يه کی ۳۰۰

زياتره . ديسان ميرووه کان گه پرانه وه و قسه و گالته جار ي شیره که يان بۆ ئەوانيتير گيرپايه وه . گه وره ی ميرووله کان هه سته سه ر چۆک وگوتى: خزمينه! براينه! ئيستا که شیر به قه باره ی له ش و به هيزى ده ست و مه چه ک و سه ر و سه کوتى خۆى ده خوړيت و ئيمه ی پى لاواز و بى هيزه و به زه قه زه قى چاوان زۆرداريمان لى ده کات ، ئەرکيکی ميرووييمان که وتۆته سه رشان و نابن هيجيتر به سه رشوړى بژين و ده بى خۆمان ريک بخه ين و

که سيش هيرش که نه بن کلکى ، ده سته يه کی ۲۰۰ که سيش هيرش که نه نيو گه لى ، ئەوانيتير هه ر هه موو به به ربلاوى به هه موو له شى وه ربن و يه کسه ر هه ر هه مووتان بيگه زن .

به لئى؛ به ده سته توورى گه وره که يان هيرش ده سته پى کرد که ميرووله کان هه ر ده سته يه گه يشته جيگای ديارىکراوى خۆيان و ده ستيان به گه ستنى هه موو له شى شیرى به توانا و پاشای جهنگه ل کرد شیر ئارا و ئوقره ی لى هه لگيرا ده سته ی کرد به خۆ رنينه وه به لکوو بتوانيت ميرووله کان له خۆ ده ربکات به لام تازه کارى کرابوو قيت بۆه که هه لیت ، به لام گه ستنه کانى ميرووله کان هينده به ربه رين و به ژان بوون هه ر که موو که يه که له واوه ی مال و حالى ميرووله کان به مه به سته ده رکردنى ميرووه کان له خۆى هينده به ده وری خۆى دا سوورپايه وه و خۆى رنيوه هه تا به نينوکی خۆى هه موو له شى خۆى شه لالى خوین کرد سه ره گيژه ی پيوه نووسا و که وته سه ر زه وى و بى هوش بوو به لام تازه هه لئه ستايه وه و دواى ماوه يه کی که م مرد .

به لئى؛ زۆر له ميرووله کان ده گه ل چه نگه کره ی شیرى زالم ژيانى خۆيان فيدا کرد به لام سه ريان بۆ زۆلم و زۆردارىی شیر دانه نواند، ژينگه ی خۆيان ئازاد کرد به م کاره قاره مانانه يه به نه وه کانى دواروژى خو شيان گوت ؛ ئەگەر يه کگرتوو بن به سه ر به هيزترين داگيرکه ردا سه رده که ون .

تا بابه تىکى تر خواتان له گه ل مندالى دوينى ۱۸ / ره شه مه ی ۱۳۸۸ / هه تاوى

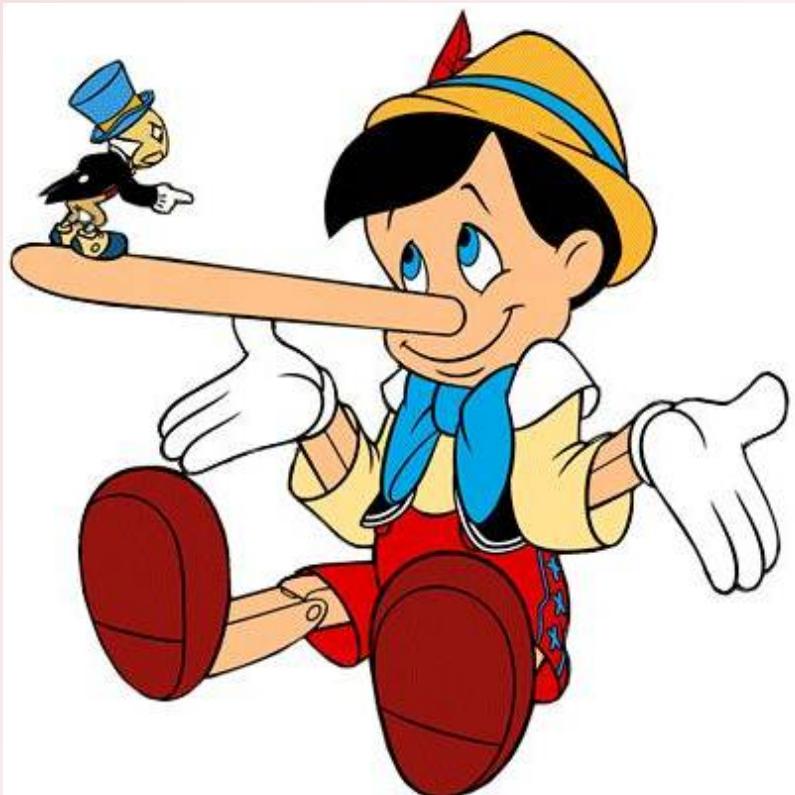
چهند وټه پك به بونه ي په كى نيسان

ولایتیک دا تا نیوهرؤ درؤکردن
 نازده، له ههنديک ولایتیش
 دا تا رؤژئاووبون درؤکردن
 نازده، بهلام له ههموو
 دنيا دانه گهر کسيک له کاتي
 ديار يکراو لای داو درؤی کرد
 نهوه خهکک به مروقيکی گیلو
 درؤزنی دهزانن. ههر لهو
 رؤژه دا رؤژنامه و ههوالدهره
 رسمیه کانی دنياش ههوالی
 درؤ بلاو دهکنهوه و هيچ
 کسيکيش لييان نارهنجی و به
 درؤکانيان توره و زيز نابن.
 مندا له خوشهويس تهکان!
 هيوادارم نه گهر نيمهش
 نيشتيامان له درؤ کردن بوو،
 ويستان درؤ بکهن با نهو
 درؤيه ههلبکرين بو يه کی
 نيسان و له باقی رؤژه کانی
 سال دا خومان له درؤکردن
 بياريزين، بو نهوهی جيگای
 متمانهی خهکک بين و له
 ژيانمان دا سهر کهوتوو بين با
 راستگوئی بکهنه پيشهی
 ههميشه يی خومان.

ن: دنیای منداڵان

دهبی له درؤکردن خو
 بيويرين و ههميشه راستی
 وتن بکهن به پيشهی
 ههميشه يی خومان.

بهلام مندا له کان! رؤژی
 يه کی نيسانی ههموو سالیک
 وهک رؤژی جيهانیی درؤ

دياری کراوه. لهم رؤژه دا
 درؤ زؤر دهکريت پياوان،
 ژنان، لاوان، مندا لان و ههموو
 ناسته کانی تهمن درؤ
 دهکن، بهلام درؤکردنی نهو
 رؤژه تهنيا بو گالته و
 جفهنگ و پيکهنينه. هيچ
 کسيک لهو رؤژه دا له درؤ
 کردن نارهنجی. له ههنديک
 ولات دا ماوه بو درؤکردن
 دياری کراوه، له چهند

خهکک دهچن به هاواريهوه
 شوانه له قاقای پيکهنين
 ده دات و گالته به خهکک
 دهکات. تا له جاری سيهه دا
 به راستی گورگ هيرش
 دهکاته سهر رانه مهره که و
 شوانهش ههرچهند هاوار

دهکات و داوای يارمهتی له
 خهکک دهکات، بهلام خهکک
 باوهري پی ناکهن و وادهزانن
 وهک چاره کانی پيشوو شوانه
 گالته يان پيدهکات، بويه
 کس به هاواری به وه ناچيت و
 گورگه به کهيفی خوئی
 مهره کان له ناو دهبات.
 مندا له کان! بو نهوهی نيمهش
 بهدهردی شوانه نهچين و
 لهلای خهکک بی باوهر نه بين،

مندا له خوشهويس تهکان!
 نيمه ههموو مان دهزانين که
 درؤ کردن يه کيکه له رهوشته
 خراپه کانی مروقت. درؤکردن
 له نیو ههموو نايين و بيرو
 باوهره کانی دنيا دا به کاریکی
 خراپ و ناشياو دانراوه و هيچ
 کسيک له دنيا دا مروقی
 درؤزنی خوش ناويت.

مروقت ههر له سهره تاي
 پژانی زمانيهوه بهردهوام له
 لايهن دايک و باوک و
 مامؤستا و گهوره کانيهوه
 رينوینی دهکری که نابی درؤ
 بکات و ههميشه راستگو بيت و
 رووداوه کان به چ شيوه يه ک
 ده بينيت ههر نواوش باسيان
 بکات و شتيان لی زيادو کهم
 نهکات، ههروهها له خووه
 قسه دروست نهکات، چونکه
 زؤر جارن درؤکردن دهبيت
 هوئی دروست بوونی کيشه و
 نازاوه و زؤر جاريش له ناکامی
 درؤکردن دا کاره ساتی زؤر
 دلته زين رووده دات.
 مندا له کان! نيمه ههموو مان
 چيروکی شوانی درؤز نمان
 بيستوه کاتيک که شوانه
 دووجار هاوار دهکات که
 گورگ هيرشی کردوته سهر
 رانه مهره کهی، بهلام کاتيک

روژی مهلا نهسره دین به دوی تهرمی کابرایه کی
دهوله مه ند که بو ناشتینان دهبرد به دهنگی بهرز دهگریا!
کابرایه کیش دلداری دایه وهو لئی پرسى: ئه و خوا
لیخوشبووه خزمت بوو؟

مهلاش وتی نهخیر، بهلام منیش بو ئه وه دهگریم که
خزم نهبوو دهنا کولیک میراتم بهر دهکوت.

شهوی مهلا نهسره دین خهوی ده دیت که ئه وه کابرایه ک
خهریکه دیناری پی ده دات، بهلام مهلا قبوولی نه ده کردو
ده یگوت ده بی ادینارم پی بدهی با روئد بیت، کابراش
پی نه ده دا.

له ناکاو مهلا به خه بهر هاتو چاوی له ناو دهستی کرد،
دیتی هیچ پاره ی تیدا نییه. خیرا چاوی لیک ناوه و گوتی دهی
باشه هه ر ادیناره که م پی بده قبوولمه.

ئا: شاهو

مهلا نهسره دین

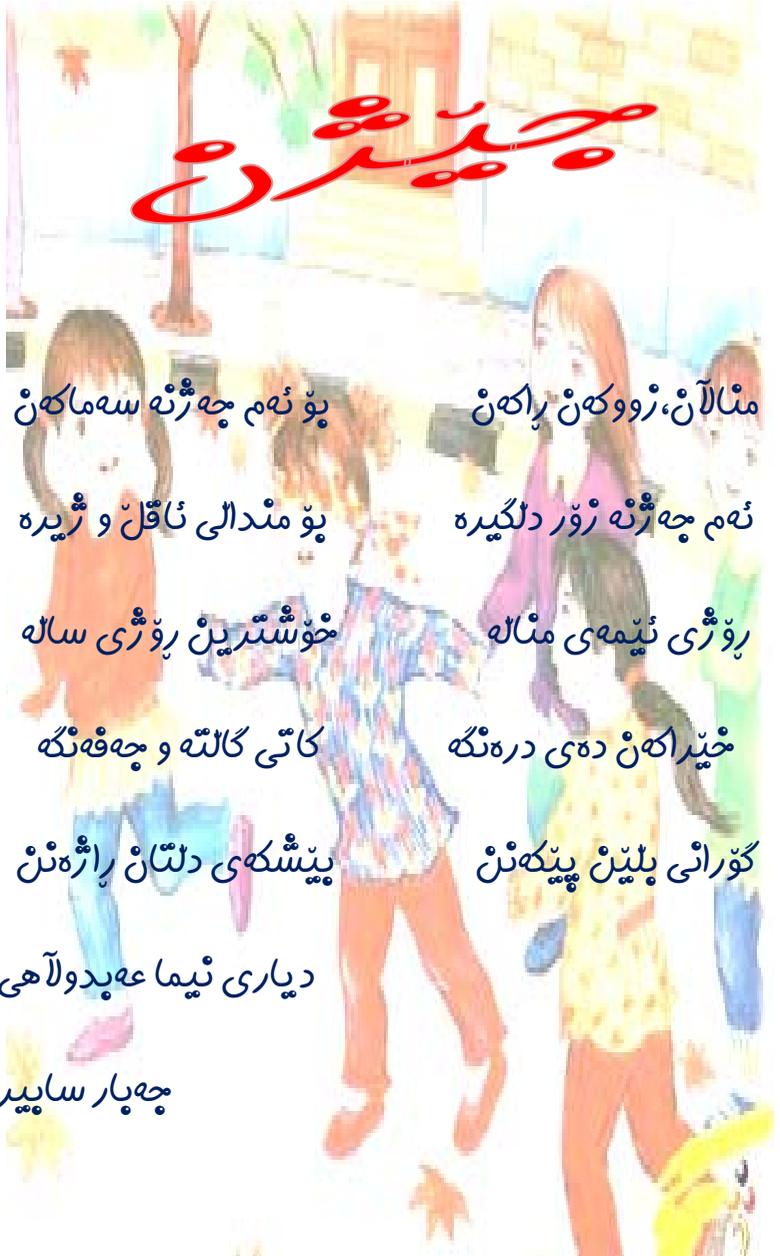
له بهسه رها ته کانی

به دلی مۆتان رهنگی بهکن

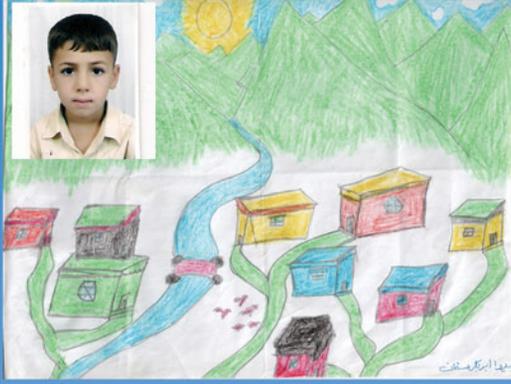

جیشتن

منالان، زووکن پراکن
ئه م چه ژنه زور دلگیره
پو ئه م چه ژنه سه ماکن
پو مندالی ناقل و ژیره
پو ژنی ئیمه ی مناله
خوشتترین پو ژنی ساله
خیداکن دهی درهنگه
کاتی گالته و چه فهنگه
گورانی پلین پیکه نن
پیشکهی دلتان راژهنن
دیاری ئیمه عه پدو لاهی
چه پار ساپیر

وینو نه قاشیه کانتان له دنیای مندان دا

پروا نه پووپه کر

نارین، کانی، کانی

به هشت علی

روئیکا مه عرووری

نیکا مه عرووری

ریژین شه فیعی

نایستا شاهو

خانی سوئی

پیتا پرکال

هیوا وریا

نالو نه ندام

موژده مورادی فەر

ریژوان شه فیعی

بنار چه ناغی

سایه سه باح

کاروخ وه کیلی